

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин**

**Кафедра етнології і археології**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Методика польових досліджень**

Освітня програма «Етнологія»

Спеціальність **032** «Історія та археологія»

Галузь знань **03** «Гуманітарні науки»

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол № 1 від “31” серпня 2022 р.

## ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

<b>1. Загальна інформація</b>	
<b>Назва дисципліни</b>	Методика польових досліджень
<b>Викладач (-і)</b>	Солонець Ірина Федорівна
<b>Контактний телефон викладача</b>	0975810782
<b>Е-mail викладача</b>	iryna.solonets@pnu.edu.ua
<b>Формат дисципліни</b>	2. Цикл професійної підготовки. 2.2 Вибіркові дисципліни 2.2.2 Дисципліни вільного вибору студента
<b>Обсяг дисципліни</b>	90 годин; 3 кредити ECTS
<b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>	<a href="http://www.d-learn.pu.if.ua">http://www.d-learn.pu.if.ua</a>
<b>Консультації</b>	четвер, 15.00 год. – 17.00 год.
<b>2. Анотація до курсу</b>	
<p>Навчальна дисципліна «Методика польових досліджень» сприяє поглибленню знань студентів про основні принципи методики польової роботи, яка є запорукою підготовки професійних істориків, археологів, краєзнавців, етнографів. Навчальна дисципліна дозволяє підготувати студента до всіх кроків роботи у польових експедиціях: від підготовчого етапу (вивчення джерельної бази, опитування місцевих жителів, робота в архівах) до завершального, який спрямований на збереження, консервування, шифрування та оприлюднення польових матеріалів.</p>	
<b>3. Мета та цілі курсу</b>	
<p><b>Мета.</b> Оволодіти основними принципами методики польової роботи, яка стане запорукою підготовки професійних істориків, археологів, краєзнавців, етнографів.</p> <p><b>Завдання:</b></p> <p>поглибити і закріпити знання з вивчених теоретичних курсів; поглибити знання, зокрема, з історичного краєзнавства, методики польових досліджень, навчитися застосовувати методики археологічних, етнографічних, краєзнавчих досліджень для вивчення історії окремих регіонів, історичних пам'яток та ін.;</p> <p>навчитися класифікувати краєзнавчі дослідження за основними напрямками (історичне краєзнавство, географічне, літературне, мистецтвознавче, бібліотечне, церковне, музейне, пам'яткознавче тощо);</p> <p>ознайомитися з літературними, довідниковими, бібліографічними та іншими джерелами краєзнавства;</p> <p>оволодіти первинними навиками організації польових досліджень, професійної роботи тощо.</p>	
<b>4. Результати навчання (компетентності)</b>	
<p><i>Компетенції соціально-особистісні:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– здатність та сприйняття етнічної картини світу та міжетнічних процесів;</li> <li>– здатність до усвідомлення різноманітності та рівноцінності етнічних культур;</li> <li>– адаптивність і комунікабельність.</li> </ul> <p><i>Загальнонаукові компетенції:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– базові уявлення про ключові проблеми використання методів польових досліджень при вивченні різних видів пам'яток, аналіз джерела до заданої теми.</li> </ul> <p><i>Інструментальні компетенції:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– опанування методик ведення польових досліджень та фіксування і зберігання польових матеріалів;</li> <li>– дослідницькі навички пошуку матеріалів до підготовки експедицій.</li> </ul> <p><i>Професійні компетенції:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– здатність виокремлювати актуальні питання з етнології України і світу;</li> <li>– здатність пропонувати та обґрунтовувати складові польової дослідницької роботи в</li> </ul>	

школі.					
<b>5. Організація навчання курсу</b>					
<i>Обсяг курсу</i>					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			16		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			14		
самостійна робота			60		
<i>Ознаки курсу</i>					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
<b>II</b>	<b>Історія та археологія</b>	<b>1</b>	<b>Вибірковий</b>		
<i>Тематика курсу</i>					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконанн я
1. Тема 1. Вступ до дисципліни.	Лекція – 2 години	Кафарський В., Савчук Б. Етнологія. К., 2006. 432 с.; Тиводар Г. Етнологія. Навчальний посібник. Львів, 2004. 623 с.; Громов Г. Методика полевих етнографічних досліджень. М., 1967.	2 години, лекція у формі презентації.	-	Лютий 2022 р.
2. Тема 2. Природознавче краєзнавство.	Лекція – 2 години; семінарське заняття – 2 години	Етнографія. М., 1982. 320 с.; Юрій М. Етнологія. К., 2006.	2 години лекція у формі презентації; 2 години семінарське заняття у формі презентації	Опитування на семінарському занятті (10 балів).	Лютий 2022 р.

Тема 3. Географічне краєзнавство (топоніміка, гідроніміка, ороніміка).	Лекція – 2 години; семінарське заняття – 2 години	Етнографія. М., 1982. 320 с.	2 години, лекція у формі презентації; 2 години семінарське заняття у формі презентації	Опитування на семінарському занятті (10 балів). Індивідуальне заняття – досліджень топонімів свого населеного пункту – 10 балів.	Березень 2022 р.
Тема 4. Історичне краєзнавство.	Лекція – 2 години; семінарське заняття – 4 години	Баронин А. Этническая психология. К., 2000. 264 с.; Мельникова Е. Культура и традиции народов мира (этнопсихологический аспект). М., 2006. 303 с.	2 години лекція у формі презентації; 4 години семінарське заняття у формі презентації	Опитування на семінарському занятті (10 балів)	Березень-квітень 2022 р.
Тема 5. Мистецтвознавче краєзнавство.	Лекція – 2 години	Конфликтная этничность и этнические конфликты. М., 1994. 214 с.	2 години, лекція у формі презентації.	-	Квітень 2022 р.

Тема 6. Літературне краєзнавство та краєзнавча біографістика.	Лекція – 2 години; семінарське заняття – 2 години	Ломака, О., 2012. Класифікація етнічних процесів у вітчизняній етнології. <i>Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Історичні науки</i> , 16, с.48-55.	2 години, лекція у формі презентації; 2 години семінарське заняття у формі презентації	Опитування на семінарському занятті (10 балів)	Квітень 2022 р.
Тема 7. Краєзнавчий туризм.	Лекція – 4 години; семінарське заняття – 4 години	Гамаль Л., калита Н. Етнологія сьвту. Дгоробич, 2006. 185 с.	4 години, лекція у формі презентації; 4 години семінарське заняття у формі презентації	Опитування на семінарському занятті (10 балів). Здача запитальника – 20 балів.	Травень 2022 р.
<b>6. Система</b> Загальна система оцінювання курсу		<b>оцінювання курсу</b> Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів (Лютий – початок травня 2022 р.): із максимальних 100 балів загального оцінювання предмету, які може набрати студент у ході засвоєння дисципліни максимум 40 балів відводиться на роботу на семінарських заняттях (максимум 10 балів за заняття) і здачі індивідуального завдання у формі подачі дослідження про топоніми населеного пункту (максимум 10 балів). Підсумковий контроль – залік (травень 2022 р.): Залікова робота являє собою захист запитальника, який складається для збору польових матеріалів по темі магістерської роботи (20 балів) і усного захисту матеріалів по тематиці курсу (30 балів). Разом – 100 балів.			
Вимоги до письмової роботи		Усі завдання студенти здають усно або у формі презентацій.			
Семінарські заняття		Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати мислення,			

	формувати навички розробок презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінню проводити дискусії.
Умови допуску до підсумкового контролю	Для допуску до підсумкового контролю (заліку) студент мусить одержати мінімальну кількість балів за кожне семінарське заняття (по 5 балів) і здати індивідуальне завдання на 10 балів мінімально. Мінімальний сумарний бал для допуску до підсумкового контролю з дисципліни – 25 балів.
<b>7. Політика курсу</b>	
Політика курсу «Методика польових досліджень» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарському занятті, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – четвер, 15.00 год. – 17.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.	
<b>8. Рекомендована література</b>	
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Борисенко, В.К., 2007. <i>Українська етнологія : навч. посіб. для студ. ВНЗ</i>. Київ: Либідь.</li> <li>2. Кафарський, В.І. та Савчук, Б.П., 2006. <i>Етнологія. Підручник</i>. Київ: Центр навчальної літератури.</li> <li>3. Лозко, Г.С., 2001. <i>Етнологія України</i>. Київ: АртЕк.</li> <li>4. Савчук, Б., 2004. <i>Українська етнологія</i>. Івано-Франківськ: Лілея-НВ.</li> <li>5. Садохин, А.П., 2008. <i>Етнологія: учебник для студ. вузов, обучающихся по гуманитар. спец. и направлениям подгот.</i> Москва: Гардарики.</li> <li>6. Тавадов, Г.Т., 2004. <i>Етнологія: учебник</i>. Москва: Прозект.</li> <li>7. Тиводар, М.П., 2010. <i>Етнологія: навч. посіб. для студ. іст. спец. вищ. навч. закл.</i> Вид. 3-тє, виправл. і доповн. Ужгород: Гражда.</li> <li>8. Хоптяр, Ю.А., 2008. <i>Етнологія: Навчальний посібник</i>. Кам'янець-Подільський: ПП Медобори-2006.</li> <li>9. Хрящевська, Л.М., 2012. <i>Загальна та українська етнологія: навчальний посібник</i>. Миколаїв: Іліон.</li> <li>10. Юрій, М., 2006. <i>Етнологія: Навчальний посібник</i>. Київ: Дакор.</li> <li>11. Бромлей, Ю.В. ред., 1979-1985. <i>Страны и народы: научно-популярное и географическо-этнографическое издание</i>. В 20 т. Москва: Мысль.</li> <li>12. Капелюшний, В.П., Казакевич, Г.М. та Чернищук, Н.В., 2013. <i>Українська етнологія у європейському контексті (друга половина XIX ст. – 20-ті рр. XX ст.)</i>. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД».</li> <li>13. Ломака, О., 2012. Класифікація етнічних процесів у вітчизняній етнології. <i>Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Історичні науки</i>, 16, с.48-55.</li> <li>14. Надольська, В.В., 2009. <i>Етнологія: термінологічно-понятійний довідник</i>. Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки.</li> <li>15. Громов Г. <i>Методика полевих этнографических исследований</i>. М., 1967.</li> </ol>	

**Викладач Солонець Ірина Федорівна**